

ЦЕНТАР ЗА СТРНА ЖИТА И РАЗВОЈ СЕЛА Д.О.О.

Саве Ковачевића 31 | 34000 Крагујевац | Тел: 034 633 4429
Web sajt: www.strnazita.rs | E-mail: strna.zita@gmail.com

Број:01-488/1

Дана: 09.07.2025. године

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ПД „ЦЕНТАР ЗА СТРНА ЖИТА И РАЗВОЈ СЕЛА“ Д.О.О. ЗА 2024. ГОДИНУ

У Крагујевцу, јул 2025. године

1. Пословне активности ПД „Центар за стрна жита и развој села“ д.о.о. за 2024. годину

Центар је током 2024. године радио у складу са планом активности које су предвиђене Годишњим програмом пословања за текућу годину. Првенствено се рад базирао на интензивирању пољопривредне производње, поспешивању отварања нових прерађивачких капацитета, удруживању пољопривредних произвођача ради заједничког наступа на тржишту кроз повезивање свих заинтересованих страна и пренос потребних знања и технологија у сврху реализације постављених циљева.

У 2024. години обављена је сетва јарих стрних жита, прихрана и нега озимих семенских усева као и припрема за жетву, сортно чишћење семенских усева ради одржавање генетске чистоће сорте. У току периода вегетације стрних жита вршен је обилазак произвођача код којих је заснована семенска производња, посећени су пословни партнери, договорено је око потенцијалног повећања површина под семенским усевима.

Кључне активности ПД „Центар за стрна жита и развој села“ д.о.о. Крагујевац у овом периоду биле су:

- **Дорада семена**– Дорађене су све количине семена јарих стрних жита које је Центар произвео.
- **Озима и јара сетва** – У оптималном року обављена је сетва високих категорија семена јарих стрних жита и оплемењивачких огледа.
- Друштво је **завршило жетву семена високих категорија** (предосновно и основно), дораду семена, припрему семена за сетву (огледи, семенарство), продају семенске робе, посетило пољопривредне апотеке, извршило промоције производа и поделило рекламни материјал.
- **Жетва озимих и јарих стрна жита** код произвођача код којих је заснована производња семена високих категорија.
- **Продаја семенске робе** – Сва количина произведеног семена, заједно са залихама од претходне године је реализована.
- **Исплата последње 59. рате репрограма** по Споразуму о одлагању плаћања дуваног пореза закљученог између Министарства финансија РС и ПД „Центар за стрна жита“ д.о.о. Крагујевац заведеног код Министарства под бројем 33-00-7/2019-01 од 29.03.2019. године, а код Центра под бројем 01-172/1 од 05.04.2019. године као и **припадајуће камате** по основу наведеног Споразума, чиме је запосленима у Центру повезан радни стаж на исплаћене зараде за 2011., 2014., 2015., 2016. и 2017. годину.
- У сарадњи са органима локалне самоуправе, градском туристичком организацијом и МЗ Страгари друштво је учествовало у организацији манифестације „**Шумадијски дани шљиве**“ и „**Летњи сусрети села**“ у Страгарима од 2 - 4. августа 2024. године.
- Друштво је реализовало прву фазу активности пројекта „**Дестилати за дестилерије**“.
- „**Храна из краја**“ – ажурирање података и позивање заинтересованих да своје производе поставе и продају путем сајта.
- **Регионална асоцијација произвођача ракије „Шумадијска шљивовица“** – учешће у раду Скупштине и Управног одбора Асоцијације, организовано 6. Оцењивање воћних ракија у организацији Центра, учешће у организацији Петог шумадијског фестивала ракије.
- Подршка удружењу „**Удружење одгајивача оваца Србије**“ Крагујевац – припрема завршног финансијског извештаја код града Крагујевца за добијена средства по пројекту.
- Припремне активности у сврху организације „**Шумадијске зимске игре 2025**“.
- Учешће у **радионицама** у организацији ПКС: Наступ на међународним сајмовима (како унапредити продају, генерисати нове купце и задржати тржиште) и Улога интелектуалне својине у брендирању пољопривредно-прехранбених производа.

- **Редовно обавештавање** пољопривредних произвођача о актуелним позивима расписаним од стране ресорних министарстава и града Крагујевца кроз свакодневно ажурирање сајта Центра, приликом доласка произвођача, електронском поштом и телефонским путем.
- Учешће у **Комисији за процену штете** од града у сеоским месним заједницама на подручју града Крагујевца и Комисији за процену штете у засаду шљива након пожара..
- Учешће у **Комисији за избор најлепшег дворишта** у организацији ГТО Крагујевац.
- Посета међународној манифестацији „Дани шљива“ у Осечини.
- Наставак сарадње са **Заводом за заштиту природе Србије** – пројекат заштите столетног стабла оскоруше на територији села Чумић.
- Учешће у раду **Комисије за категоризацију сеоских домаћинстава** у сврху развоја руралног туризма. Техничка и консултантска подршка РПГ која се баве сеоским туризмом, помоћ у изради пројеката за категоризовано РПГ у циљу остваривања подстицаја код Министарства туризма.
- Рад у **Информационом систему Е-аграр** – Обнова регистрације пољопривредних газдинстава на е-аграру, преглед и промена података, регистрација нових газдинстава, подношење жалби и одустанак о приговора и др.
- **Попуњавање и слање захтева** за остваривање подстицаја расписаних од стране града Крагујевца и МПШВ. Комуникација и сарадња са Управама за аграрна плаћања, за земљиште и воде.
- **Робне резерве града Крагујевца** – редован обилазак пољопривредника којима су дата на чување и узгој јагњад и јунице из робних резерви града Крагујевца. Праћење динамике доспећа, попуњавање захтева, примопредаја грла, сарадња са потенцијалним корисницима програма.
- **Комуникација** са РПГ – преко 300 теренских посета, више од 450 пољопривредних произвођача је дошло у просторије Центра, обављено више хиљада разговора путем телефона (3500).
- **Матична служба** – настављен рад на обавештавању заинтересованих пољопривредних произвођача за прелазак у евиденцију Центра, по повољнијим условима. Потписивање тројних уговора, контактирање и сарадња са Институтом за сточарство и другим матичним службама.
- **Саветодавна помоћ** – свакодневно: технологија производње ратарских култура, помотехничке мере, повезивање са произвођачима опреме и средстава за заштиту биља, гајење домаћих животиња, израда бизнис плана.
- Учешће на **Шумадијском сајму пољопривреде** - друштво је имало свој изложбени простор где су посетиоци сајма имали прилику да се упознају са тренутним сортиментом и разговарају са стручним лицима; учествовање у органозацији и уређењу простора и бине.
- Учешће на **Међународном сајму туризма и сеоског туризма** – на штанду Центра своје производе су излагале и чланице Удружења жена са сеоског подручја града Крагујевца.
- **Међународни дан жена на селу** - Учешће у организацији централне манифестације и представљање Центра са штандом на коме су излагале жене предузетнице са којима Центар има дугогодишњу сарадњу.
- У оквиру појекта „**Јака жена – јако село**“, као партнер са Удружењем грађана малих пољопривредних произвођача „Шумадијски опанак“ реализоване активности кроз одржавање радионица „Путем зелене пољопривреде“, „Еко-етно туризам“ и „Удруживање – пут до успеха“.

2. Финансијски положај и резултати пословања у 2024. години

У 2024. години укупни приходи износили су 65.036.349 динара, од тога су приходи од субвенција износили 48.696.089 динара, приходи од донација износили су 78.000 динара, а остатак у износу од 16.262.260 динара су приходи од продаје робе, услуга и ауторског хонорара.

Пословни приходи највећим делом остварени су субвенцијама из буџета града Крагујевца обзиром да ће друштву до постизања пуног капацитета пословних активности бити неопходна помоћ оснивача, односно града Крагујевца.

Приходи од продаје робе, услуга и ауторског хонорара укључују:

- Приходе од ауторства у износу од 7.988.823 динара. У приходе од ауторства спадају доприноси које плаћају организатори производње наших, КГ –сорти стрних жита, за коришћење лиценце за реализоване количине семена које произведу.
- Приходе од продаје робе и производа у износу од 2.170.520 динара. Производи од којих Центар остварује приходе продајом односе се на семенску робу коју смо сами произвели (пшеница, јечам, тритикале, овас, раж, очињци истих тих биљних врста).

Остали финансијски приходи износе 6.102.917 динара.

Укупни расходи у 2024. години износили су 56.329.071 динара. У структури укупних трошкова највећи део трошкова чинили су трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних примања у износу од 44.193.164 динара. Остали трошкови износили су 12.135.907 динара и односили су се на трошкове набавне вредности продате робе у износу од 2.550.471 динара по основу набавке сортиментног семена за даљу репродукцију. Материјални трошкови заједно са трошковима горива и енергије износили су 2.371.250 динара и односили су се на набавку резервних делова средстава за механизацију као и других трошкова набавки. Трошкови производних услуга износили су 4.127.259 динара, док су трошкови амортизације износили 188.830 динара. Нематеријални трошкови износили су 2.898.097 динара. Трошкови пореза на добит у 2024. години износили су 1.306.092 динара. У посматраном обрачунском периоду Центар је остварио нето добит у пословању у износу од 7.401.186 динара.

ПРИХОДИ

- Приходи од продаје робе и производа на велико	2.170.520
- Приходи од града Крагујевца (субвенције)	48.696.089
- Приходи од донација	78.000
- Приходи од ауторства	7.988.823
- Остали финансијски приходи	6.102.917

УКУПНО ПРИХОДИ:

65.036.349

РАСХОДИ

- Набавна вредност продате робе на велико	2.550.471
- Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи превози дневнице	44.193.164
- Трошкови амортизације	188.830
- Трошкови производних услуга на изради производа	4.127.259

- Нематеријални трошкови	2.898.097
- Материјални трошкови	2.371.250

УКУПНО РАСХОДИ: **56.329.071**

ДОБИТАК (ПРИХОДИ - РАСХОДИ): **8.707.278**
Порез на добит **1.306.092**
НЕТО ДОБИТАК **7.401.186**

Према Годишњем финансијском извештају за 2024. годину Привредно друштво „Центар за стрна жита и развој села“ д.о.о. исказало је, по одбитку обрачунатог пореза, позитиван финансијски резултат, добит, у износу од 7.401.186 динара.

3. Улагања ПД „Центар за стрна жита и развој села“ д.о.о. у циљу заштите животне средине

Привредно друштво „Центар за стрна жита и развој села“ д.о.о. Крагујевац у 2024. години није имало никаквих улагања у циљу заштите животне средине.

4. Значајни догађаји по завршетку пословне 2024. године

У 2024. години није било неких значајнијих догађаја који су обележили пословање Центра.

5. Планирани будући развој

Планирано је повећање површина за производњу семена високих категорија, чиме би се увећали приходи у односу на претходну годину.

Стварање нових сорти стрних жита.

Средства остварена по основу финансијских раздужења пољопривредних произвођача ће бити утрошена за набавку висококвалитетних приплодних уматичених грла које ће бити основ за побољшање расног састава и интензивирање сточарске производње.

Обезбеђивање сталних површина земљишта за потребе Центра.

Укључивање у техничко-технолошке, примењене, развојне и иновативне пројекте у пољопривреди и руралном развоју које расписује МПШВ.

6. Активности истраживања и развоја у пословној 2024. години

Повећан је број оплемењивачких и демонстрационих огледа, активно се радило на промоцији актуелног сортимента стрних жита, посебно специфичних захтева тржишта. Интензивном сарадњом са сродним институцијама, радило се на стварању нових сорти.

Истраживачи Центра су током 2024. године присуствовали на два међународна научна скупа и једном скупу националног значаја. Објављено је седам научних радова, посебно се издваја рад у врхунском међународном часопису. Активно су учествовали у рецензијама радова који су објављивани, а били су чланови у програмским и организационим одборима појединих скупова.

Постављени су посебни огледи озимог јечма и овса, који ће бити део мастер рада. Обављена је и сетва генетске колекције и генерацијског материјала, везано за активности селекције и оплемењивања стрних жита.

Истраживачи Центра активно су учествовали у рецензијама радова који су објављивани на скуповима и часописима, а били су и чланови у програмским и организационим одборима појединих скупова. Као део научно истраживачког рада спровођени су огледи стрних жита у сарадњи са Институтом Тамиш Панчево и Институтом за крмно биље Крушевац. Циљ таквих истраживања је испитивање постојећих перспективних линија на важније агрономске особине и успостављање оптималног система гајења. Резултати ових испитивања биће део докторских дисертација двојице доктораната из Института Тамиш, а чији ће ментори бити истраживачи Центра.

7. Циљеви и политика управљања финансијским ризицима у пословној 2024. години

Стратегијом о управљању ризицима Центар је уредио поступак управљања ризицима који су идентификовани на нивоу Друштва. Циљ управљања ризицима је обезбеђивање управљачке одговорности која у ствари обухвата утврђивање циљева, идентификовање, процену, решавање ризика, праћење и извештавање о ризицима.

Током 2024. године Центар је идентификовао одређене ризике у свом пословању који су се негативно одразили на пословање Центра. Ризици који су утицали на финансијско пословање Центра односили су се на:

- Неповољну годину за заснивање семенске производње
- Неповољне услове током вегетације, самим тим и ризик од умањења чак и изостанка очекиваних приноса како код заједничке, тако и код сопствене производње
- Ризик цена који је обухватио варирање цена на тржишту (које могу ићи и до 50% умањења)
- Ризик ликвидности који подразумева изостанак очекиване наплате потраживања што је у великој мери утицало на ликвидност Центра и у циљу минимизирања овог ризика Центар је предузео низ мера (контакт са повериоцима телефоном и мејлом, склапање репрограма)
- Ризик новчаног тока до кога је дошло услед ризика ликвидности, односно мање наплате потраживања, што битно може да утиче на исплату доспелих обавеза
- Нестабилно тржиште
- Смањење тржишне територије услед пандемије корона вирусом (у претходне две године колико траје пандемија Центар је изгубио територијално велико тржиште-БИХ, Хрватска, Бугарска) и руководство је предузело адекватне мере како би се опет успоставила сарадња са истим купцима и повећали приходи по том основу
- Усклађивање са прописима и законском регулативом која се редовно прати и усаглашава се пословање Друштва са свим новим важећим прописима

Центар се труди да благовременом идентификацијом проблема и адекватним реаговањем предупреди ризике на које може утицати да би што успешније пословао.

В.Д. ДИРЕКТОРКА

Др Зорица Јестровић